

JURISPRUDENCE AND THE JUDICIAL PRECEDENT OF THE EUROPEAN COURT OF LAW AS SOURCES OF LAW

Iulia BOGHIRNEA *
Elise VÂLCU **

Abstract

The positive influence of the constant court's practice is not only over the lower courts but, also, over the litigants, but in terms of predictability of law, confidence in the justice, stability, accessibility to justice, who, knowing the solution given in a similar case, complies with and submits before the presumed sentence, without reaching the court, thus reducing the uncertainty and helping those who reach to the courts to plan their activities with a minimum of risk. Previous records have almost equal importance with the law for parties in dispute to have a treatment applied by the courts in administering justice and to provide the results of judicial review.

Keywords: *European Court of Justice, jurisprudence, judicial precedent, sources of law*

1. Introduction

In literature there is no uniform classification of the sources of Community law. There are two main categories of sources of law: primary/originating sources and secondary/derived sources. Literature holds as regards the European Court of Justice, which it is a Community institution that contributes to the goals put in front of the treaties, treaties which they interpreted and applied in the light of the Community law, having the monopoly of interpretation, which in law are mandatory, it is thus supreme authority invested in these treaties.

2. Brief consideration of the conferring the quality of sources of law case law and previous court

Justice is in a continuous process of changing and becoming more European.

Under the influence of the Anglo-American law, judicial precedent has become one of the basic sources of international law. Thus, it increases the role of the international courts, particularly of the International Court of Justice, so that these decisions are binding on the states concerned (Art 59 of the Statute of the International Court of Justice states that "the Court's decision has binding force only between the parties in dispute and for the litigation that settles."). The enhancement of the role of the precedent has led to the necessity of determining the ratio between the international jurisdiction - national jurisdiction - state sovereignty, which is traditionally considered as a prerogative of the state.

The European Court of Justice in Luxembourg (The name used for this Community institution is controversial in literature. Thus, in the first sense, was used the name of "Court of Justice of the European Communities" recital on its functioning in the three European

* Lecturer, Ph.D., Faculty of Law and Administrative Sciences, University of Pitesti (e-mail: iuliaboghirnea@yahoo.com).

** Lecturer, Ph.D., Faculty of Law and Administrative Sciences, University of Pitesti (e-mail: elisevalcu@yahoo.com).

Communities, (two European Communities following the cessation of the ECSC in 2002) and also having textual provision to that effect, referred to in the institution treaties. According to a second opinion, the name of the “European Court of Justice” seems to be an entitling “anchored” at present, the reality of the European Union which tends to include all the states of the latter. It should be noted that the provisions inserted in the Draft of the European Constitution, the Court of Justice of the European Communities was renamed the Court of Justice of the European Union entitling taken by the Treaty of Lisbon in art 9F., Valcu 2009, 211) was the sole and only jurisdiction since 1957 from the creation of the European Communities before the establishment of the Court of First Instance (CFI) (It was created by a Council decision on 24 October 1988 OJEU series L, no. 319 of 25 November 1988), which operates in addition, as auxiliary of the Court of Justice (Art. 168 A a C.E.E. and 32 quinto C.E.C.O.) and whose decisions are subject the control of the first.

The European Court of Justice is not only a judicial body (Such as the International Court of Justice, according to Art. 92 of the Charter of the United Nations) or judicial authority (Isaac and Blanquet 2001, 253), but is a true *Community judicial power* (Militaru 2004, 43). There is no authority that has the power to penalize its irrevocable decisions invested with the *res judicata* authority.

We can now ask the following questions: if the jurisprudence of the Court of Justice of the European Communities is the source of law? What practical importance has using of the jurisprudence as a source of law in the decisions taken by the national court? This would be an additional instrument, which can improve the Romanian legal practice?

Outside the sources of the Community’s law, another, not negligible, is composed of the jurisprudence of the Court of Justice of the European Communities in Luxembourg and of the Court of First Instance (CFI) which is an essential source of law whereas these institutions, including the powers with which they have been endowed have the one to address the existing gaps in treaties and to control the correct application of the Community’s law (Voicu 2007, 47; Cartou 1991, 120). As a result of these powers, the Court of Justice of the European Communities brings an important contribution to the constant development of the Community’s law.

Given that this entity is a Community institution, that it contributes to the goals put by the treaties in front of the Communities, treaties which they interpret and apply in the light of the Community’s law, that has the monopoly over the interpretations, which in legal terms are mandatory, thus it is the supreme authority invested by these treaties, the Court of Justice and its efforts acquires a special value (Moroianu-Zlatescu and Demetrescu 2005, 89), regardless of the foundation acknowledged to its normative capacity.

To give a uniform interpretation of the Community’s law, useful to the legislature, especially to the almost 500 million citizens who want to exercise their freedoms conferred by the Treaties, and in case of dispute they address to the national courts, a certain consistency to the jurisprudence of the Court is required. In over 50 years of existence, the Court has been consistent in promoting the European integration and interpretation of the legislation in favor of exercising the freedoms by the citizens and the economic operators, driver of the Single Market.

There are many means by which the existing case law is used to solve current cases. The experience of each judge helps enrich the jurisprudence of the Court, by the intake of information from its own system of law, doctrine and national case law (For maintaining a uniform approach, a very useful method is the weekly general meeting of the members of the Court, in which are discussed in detail prior information of the new cases pending before it, before it decides which formation is best suited for solving each case).

The construction of this building which is the European Union is not perfect and therefore, the Court must keep pace with developments in the economic, political and technical society. As

such, the jurisprudence knows, sometimes, changes of approach, which are carefully explained in the reasoning (Toader).

Each application of the law requires interpretation, which means that, in one way or another, the rules are improved and supplemented. So that new rules are promoted, which, although only binds only the parties in litigation, in practice have wider implications. While the authority of a legal decision is limited to the parties in dispute, however it has an indirect creative effect of law, in justifying their decisions the judges indicate how they will resolve similar disputes.

Regarding the *method of interpretation* used by the Court, is observed the prevalence of the systemic method (has in view the general context of the regulations in this field) and teleological (considering the object and purpose of the legal provision) in relation to the literal interpretation. It seems clear that the rule according to which the main role of the ECJ is to provide (mandatory) interpretation of the law in *lato sensu* the sole competent authority in this respect, from the perspective of ensuring an uniform application in all Member States of Community law.

Using these two methods of interpretation - systemic and teleological - is given to the Court an interpretative power confirming *the creation of law*, because its role is not only to make a disposition available and to produce immediate effect, but also to serve as the basis for this recognition of the new rules, considered necessary for its full effectiveness. The interpretation of law would be as more necessary as the law is more general and gaps more present. In this context, the jurisprudence of the Court of Justice is an essential source of law whereas in numerous problems it completes the provisions of the Treaty, while ensuring their compliance (Manolache 2003, 36-37).

In particular, in some areas of the Community law, the Court's case law could be regarded as an important source of law, given the lack of regulation or the lacunas in the legislation, such as in matters of competition relative to the validity of the new agreements after entry into force of Regulation No. 17/62 (Valcu and Delcea, 2006, 218). In other cases, the Court referred expressly to its own previous decisions to basis of the new decisions (*Società Sadam and others c. Comitato Interministeriale dei Prezzi and others*, the preliminary decision of 26 February 1976, in the ECR 1976, 323 și C. 48/75, *Jean Noël Royer*, the preliminary decision of 8 April 1976, in the ECR, 1976, 497), while in other cases it has decided that it is not bound by its previous decisions and that national courts are entitled to request a preliminary ruling nine if will not follow once a decision on an issue similar to a previous question (Dehousse, 1998, 74).

To the jurisprudence of the European Court we owe an extensive interpretation based on treaties' purpose, on the fundamental rules of the internal market such as free movement of individuals, services or non-discrimination between the EU citizens but also the affirmation of the cardinal principles of the Community legal order, such as the primordially (The *principle of the priority of the Community law* has a case-law nature and is the second principle of the relationship between domestic and Community law. This principle implies preeminence of the latter and involves the application of the Community law over the domestic law, fully inapplicable if it is contrary to the Community rules. ECJ, 9.03.1978, Simmenthal. The Romanian Constitution has recognized, after the constitutional review of 2003, this priority of the derived Community law, regulating in art 148 Para 2 that "the other Community rules with binding character have priority over the contrary provisions of the national laws, compliance with the provisions of the Act of Accession. Dogaru et al. 2008, 78) and the direct effect (The *direct effect of the Community law principle* is quite exceptional, the exception and the rule is reversed, unlike the classical international law, where the rule is made by creating rights and obligations for states, to the legal issues in the legal order of states are not applicable the Treaties. The foundation of the direct application of the derived Community law is not in the Treaties. The principle has a case-law

nature – see ECJ, 5.02.1963, Van Gend en Loos, aff 26/62, Rec. 1963, in *Grand textes*, p 258-260. The direct applicability has, in principle, the consequence of stripping Member States of all the possibilities to intervene with regard to Community law's provisions. Thus, the Community law being directly applicable it creates private's rights and obligations which they can invoke before the domestic judge. ECJ, 9.03.1978, Simmenthal. Dogaru et al. 2008, 78.), producing a creative act of judicial legislation (Manolache 2003, 46), and the establishment of general principles of law (principle of equality as a general principle, the fundamental human rights, the principle of proportionality) (Blumann and Dubois 2007, 423-424). Some concepts of law as "direct effect", "priority of the Community law", "autonomy" or "rule of the Community law", "direct applicability", and "national jurisdiction" (ECJ, 30 June 1966, Case 65/61, *Vaassen-Gobbels*, ECJ, 19 October 1995, Case C-111/94, *Job Centre Cooperative*, etc) are the work of the Court of Justice or have been improved by it.

Recognizing the case law of the European Court of Justice may give rise to an appeal for annulment (Para. 2 of the Protocol 7 annexed to the Treaty of Amsterdam establishes the Communitarian Aquis, and especially the Court of Justice's principles, which rank in the top of the derivative law's pyramid, regarding the national and Community law) (Masson 2008, 55). Regarding how it interprets the law the solutions given by the Court are binding (Manolache 2003, 45).

However, it must be recognized that the interpretation and application of the Treaties in line with the Community law, the rules contained therein, is made through the jurisprudence of the Court of Justice of the European Communities for being at the latitude of the is the Community order to include the case-law right with all the other sources (the imprecise and incomplete character of the rules contained in treaties, the rigidity of the primary law, etc.). That skill corresponds to that of the Court of Justice to create the right. Exercising by the Court of that "normative mission" is singularized by using dynamic methods of interpretation as well as by a wide use of the general principles of law (Fuerea 2006, 31).

The interpretation of law would be all the more necessary as the law is more general and gaps more present. In this context, the case law of the European Court of Justice is an essential source of law whereas in numerous problems it completes the Treaties, while ensuring their compliance.

In the European doctrine, an author believes that "the importance of precedents in Court decisions is essential" (Berger, 2000, IX). The Court in Strasbourg is the supreme and sovereign interpret of the European Convention on Human Rights, which applies directly in the Member States of the Council of Europe, including Romania. It plays an important role in the European states' legal life "its judgments generating, often, changes in legislation, in law or practice, especially in the field of the judicial process and public freedoms" (Lecont, 1991, 361).

By comparison between the judgments of the Court of Justice of the European Communities, on the one hand and judicial precedent, specifically to the common law, we can conclude that the Community law is not a law of case (case law), but must be recognized that the interpretation and application of the rules contained in the Community treaties is made exclusively through the Court of Justice in Luxembourg (Up to what limit the Court of Justice differ, in practice, from the English courts in relation to precedent? The British doctrine of the case law is less binding and more flexible than would appear at first sight. Despite the lack of a formal doctrine of obligation, the insurances of the Court of Justice for the development and maintenance of legal principles determine that its decisions have a high degree of consistency. Probably the major difference between the Court of Justice and the UK courts, at a practical level, is that it is impossible to conceive a Court of Justice against its ratios, just that there is a prior decision that underlies its own decision today; McLeod 2005, 231).

In settling a case, the Court of Justice of the European Communities expressly refers to his own judgments, the basis for new resolutions, but in other situations in which it decided that it is not bound by its previous decisions and that national courts are entitled to request a new preliminary decision, if they will not follow a decision issued in a similar case. These courts are free to use, during trial proceedings, the Court's preliminary decisions without consulting it, even if the dispute is in the last resort and should, normally, require entry of a preliminary decision on all questions of Community law in question (Manolache 2003, 46.).

The parties to a dispute may invoke before national courts (including the House of Lords in England), the decisions of the Court of Justice of the European Communities which are binding on Member States. Thus, in relation to art 114 of the Treaty of Rome, the obligation on Member States to ensure that men and women receive equal pay for equal work, the Court held that the provision cannot be regarded only as imposing obligations of Member States, but also in the meaning of providing a right of people affected, which can be invoked directly before the national courts, whether or not a Member State has taken measures under the Treaty (Dehousse 1998, 63).

The rationale for previous judicial decisions can enhance predictability and legal certainty and acceptance of the judgments by the litigants. The ECJ seeks how its case law is reflected in the decisions of the national courts, especially the supreme ones (Thus, art 501 Para 4 of the draft of the Code of Civil Procedure provides that in the adoption of a decision given in the interest of the law by High Court of Cassation and Justice, the preliminary report prepared by three judges appointed by the president of the court will contain different solutions to the problem of law and basing arguments, the relevant jurisprudence of the Constitutional Court, the European Court of Human Rights or the Court of Justice of the European Communities). Therefore, in order to strengthen the judicial cooperation in the European Union, the on-line access to all judgments in the Member States is indispensable (Toader).

3. Conclusions

We hold that the solutions given by ECJ are required regarding the way in which construed the law. Also, is allowed the trend to give due importance to this community institutions, as the experience of each judge to help enrich the jurisprudence of the Court, the intake of information from its own system of law, doctrine and national law.

References

1. VALCU, Elise. 2009. *Drept comunitar instituțional*, Craiova: Sitech Publishing-house.
2. ISAAC Guy, BLANQUET Marc. 2001. *Droit communautaire général*, 8th Edition, Paris: Dalloz Publishing-House.
3. MILITARU Ioana Nely. 2004. „*Competența Curții Europene de Justiție*”, The Comunitarian Romanian Law Reveiw No. 1.
4. VOICU Marin. 2007. *Introducere în dreptul comunitar*, Bucharest: Universul Juridic Publishing-house.
5. CARTOU Louis. 1991. *Communautés Européennes*, Paris: Dalloz Publishing-house.
6. MOROIANU–ZLĂTESCU Irina, DEMETRESCU Radu. 2005. *Drept instituțional comunitar și drepturile omului*, Bucharest: The Romanian Institute for Human Rights.
7. TOADER Camelia, *Despre C.J.C.E., jurisprudență și judecători*, <http://www.juridice.ro/interviuri/39004.html>
8. MANOLACHE Octavian. 2003. *Drept comunitar*, 4th Edition, Bucharest: All Beck Publishing-house
9. VĂLCU Elise, DELCEA Mihai. 2006. *Elemente de drept comunitar din perspectiva Proiectului de Constituție Europeană*, Craiova: Sitech Publishing-house.
10. *Societă Sadam and others c. Comitato Interministeriale dei Prezzi and others*, the preliminary decision of 26 February 1976, in the ECR 1976, 323 și C. 48/75, *Jean Noël Royer*, the preliminary decision of 8 April 1976, in the ECR, 1976, 497
11. DEHOUSSE Renaud. 1998. *The European Court of Justice*, Hamshire and London: MacMillan Press Ltd. Moundmills, Basingstoke.
12. DOGARU Ion, POPA Nicolae, DĂNIȘOR Dan Claudiu, CERCEL Sevastian. 2008. *Bazele dreptului civil*, I Volume, *Teoria generală a dreptului*, Bucharest: C.H Beck Publishing-House.
13. BLUMANN Claude, DUBOIS Louis, 2007. *Droit institutionnel de l'Union Européenne*, Paris: Litec Publishing-house.
14. MASSON Antoine, 2008. *Droit communautaire. Droit institutionnel et matériel. Théorie, exercices et éléments de méthodologie*, Bruxelles: Larcier Publishing-house.
15. FUEREA Augustin, 2006. *Drept comunitar al afacerilor*, Bucharest: Universul Juridic Publishing-house.
16. BERGER V., 2000. *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, 3rd Edition, Bucharest: The Romanian Institute for Human Rights.
17. LECONT R., 1991. *Quel eut été le droit des Communautés sana les arrêts de 1963 et 1964*, Paris : Dalloz.
18. McLeod Ian, 2005. *Legal method*, 6th Edition, New York: Palgrave Macmillan Publishing-house.

JURISPRUDENȚA ȘI PRECEDENTUL JUDICIAR AL CURȚII EUROPENE DE JUSTIȚIE CA IZVOARE ALE DREPTULUI

Iulia BOGHIRNEA*
Elise VÂLCU**

Abstract

Influența pozitivă a practicii judiciare constante nu este doar asupra instanțelor inferioare ci și asupra justițiabililor în materie de predictibilitate a dreptului, încredere în justiție, stabilitate, accesibilitate la justiție, care, cunoscând soluția dată într-un caz asemănător, se conformează și se supun dinainte sentinței prezumate, fără să mai ajungă astfel în fața justiției, reducându-se incertitudinea și ajutându-i pe cei care ajung în contact cu instanțele judecătorești să-și planifice activitățile cu un minim de risc. Precedentul judiciar să aibă o importanță aproape egală cu legea, pentru ca părțile în litigiu să aibă un tratament egal aplicat de instanțele de judecată în administrarea justiției și pentru a putea să prevadă rezultatele actului jurisdicțional.

Keywords: Curtea Europeană de Justiție, jurisprudență, precedent judiciar, izvoare ale dreptului

1. Introducere

În literatura de specialitate nu există o clasificare unitară a izvoarelor dreptului comunitar. Se disting două categorii esențiale de izvoare ale dreptului comunitar: izvoare primare/originare și izvoare secundare/derivate.

Literatura de specialitate reține în ceea ce privește Curtea Europeană de Justiție, că acestea are calitatea de instituție comunitară și că contribuie la îndeplinirea obiectivelor puse de tratate în fața Comunităților, tratate pe care le interpretează și le aplică în lumina dreptului comunitar, având monopolul interpretărilor, care din punct de vedere juridic sunt obligatorii, că este, astfel, suprema autoritate în materie investită de aceste tratate.

2. Scurte considerații privind elementele ce conferă calitatea de izvoare de drept comunitar jurisprudenței și precedentului judiciar

Justiția se află într-un proces continuu de schimbare și devine din ce în ce mai europeană.

Sub influența sistemului de drept anglo-american, precedentul judiciar a devenit unul din izvoarele de bază ale dreptului internațional. Crește rolul instanțelor judiciare internaționale, în special, a Curții Internaționale de Justiție, astfel că aceste hotărâri au un caracter obligatoriu pentru statele în cauză (Art. 59 din Statutul Curții Internaționale de Justiție prevede că „Decizia Curții nu are forță obligatorie decât între părțile în litigiu și numai pentru cauza pe care o soluționează”). Creșterea rolului precedentului judiciar a condus la necesitatea determinării raportului dintre jurisdicția internațională – jurisdicția națională – suveranitatea de stat, acestea fiind, în mod tradițional, considerate drept o prerogativă internă a statului.

* Lector universitar doctor, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, Universitatea din Pitești (e-mail: iuliaboghirnea@yahoo.com).

** Lector universitar doctor, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, Universitatea din Pitești (e-mail: elisevalcu@yahoo.com).

Curtea Europeană de Justiție de la Luxemburg (Titulatura folosită pentru această instituție comunitară este controversată în literatura de specialitate. Astfel că, într-o primă accepțiune, s-a folosit titulatura de «Curtea de Justiție a Comunităților Europene» pe considerentul funcționării acesteia în cadrul celor trei Comunități Europene, (două Comunități Europene ca urmare a încetării activității CECO în iulie 2002) având de altfel și o prevedere textuală în acest sens, menționată în tratatele institutive. Conform unei a doua opinii, denumirea de « Curtea Europeană de Justiție » pare a fi o titulatură «ancorată» în prezent, în realitatea unei Uniunii Europene care tinde să cuprindă toate statele acesteia din urmă. Trebuie menționat faptul că, prin prevederile inserate în Proiectul de Constituție Europeană, Curtea de Justiție a Comunităților Europene a fost redenumită Curtea de Justiție a Uniunii Europene titulatură preluată și de Tratatul de la Lisabona în art.9F.; a se vedea în acest sens, Vâlcu 2009, 211) a fost unica și singura jurisdicție din 1957 de la crearea Comunităților Europene până la înființarea Tribunalului de Primă Instanță (T.P.I.) (A fost creat prin decizia Consiliului la 24 octombrie 1988 JOCE seria L, nr. 319 din 25 nov.1988), care funcționează pe lângă aceasta, fiind auxiliar Curții de Justiție (Art. 168 A a C.E.E. și 32 quinto C.E.C.O) și ale cărui decizii sunt supuse controlului acesteia.

Curtea Europeană de Justiție nu este numai un organ judiciar (cum este Curtea Internațională de Justiție, potrivit art. 92 din Carta Națiunilor Unite) sau o autoritate judiciară (Isaac and Blanquet 2001, 253), ci este o veritabilă *putere judiciară comunitară* (Militaru 2004, 43). Nu există nicio autoritate care să aibă puterea a-i sancționa deciziile sale irevocabile investite cu autoritatea lucrului judecat.

Putem pune acum întrebările următoare: dacă la nivelul Curții de Justiție a Comunității Europene jurisprudența este izvor de drept? Ce importanță practică are folosirea jurisprudenței ca izvor de drept în luarea deciziilor de către judecătorul național? Ar fi aceasta un instrument suplimentar, care poate îmbunătăți practica judiciară românească?

În afara izvoarelor dreptului comunitar, un altul, deloc neglijabil, este format din jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene de la Luxemburg și a Tribunalului de Primă Instanță (T.P.I.) care este un izvor esențial de drept întrucât aceste instituții, printru competențele cu care au fost înzestrate o au și pe aceea de a remedia lacunele existente în tratate și de a controla aplicarea corectă a dreptului comunitar (VOICU 2007, 47; CARTOU 1991, 120). Ca urmare a acestor competențe, Curtea de Justiție a Comunităților Europene își aduce o contribuție importantă la dezvoltarea constantă a dreptului comunitar.

Ținând seama însă că această entitate are calitatea de instituție comunitară, că ea contribuie la îndeplinirea obiectivelor puse de tratate în fața Comunităților, tratate pe care le interpretează și le aplică în lumina dreptului comunitar, că are monopolul interpretărilor, care din punct de vedere juridic sunt obligatorii, că este, astfel, suprema autoritate în materie investită de aceste tratate, Curtea de Justiție și demersurile sale capătă o valoare specială (Moroianu–Zlătescu and Demetrescu 2005, 89), indiferent de fundamentul recunoscut capacității sale normative.

Pentru da o interpretare unitară a dreptului comunitar, utilă atât legiuitorului, cât mai ales celor aproape 500 de milioane de cetățeni care vor să-și exercite libertățile conferite de Tratat și în caz de litigiu se adresează tribunalelor naționale, o anumită coerență a jurisprudenței Curții se impune. În cei peste 50 de ani de existență, Curtea a fost consecventă în a promova construcția europeană și interpretarea legislației comunitare în favoarea exercitării libertăților atât de către cetățeni, cât și de către operatorii economici, motor al Pieței Unice.

Există numeroase mijloace prin care jurisprudența existentă este valorificată pentru soluționarea cauzelor curente. Experiența fiecărui judecător contribuie la îmbogățirea jurisprudenței Curții, prin aportul de informații din propriul sistem de drept, doctrină și jurisprudență națională (Pentru păstrarea unei abordări unitare, o metodă extrem de utilă de lucru este tocmai reuniunea generala săptămânală a membrilor Curții, în cadrul căreia sunt dezbătute în

amănunt informațiile prealabile din noile dosare aflate pe rol, înainte de a se decide care este formațiunea cea mai potrivită pentru soluționarea fiecărui dosar).

Construcția acestui edificiu care este Uniunea Europeană nu este desăvârșită și, de aceea, Curtea trebuie să țină pasul cu evoluțiile societății, economice, politice, tehnice. Ca atare, și jurisprudența cunoaște, uneori, schimbări de abordare, care sunt însă explicate cu grijă în motivare (Toader).

Fiecare aplicare a dreptului necesită interpretare, care înseamnă că, într-un fel sau altul, regulile sunt perfecționate și suplimentate. Astfel că sunt promovate noi reguli, care, deși obligă numai părțile în litigiu, în practică au implicații mai largi. În timp ce autoritatea unei hotărâri judecătorești este limitată la părțile din litigiul respectiv, totuși ea are un efect indirect creator de drept deoarece, în justificarea deciziilor lor, judecătorii indică modul în care ei vor rezolva litigiile similare.

În ceea ce privește *metoda de interpretare* utilizată de Curte, se observă, astfel, preponderența metodei sistemice (se are în vedere contextul general al reglementărilor în domeniul respectiv) și teleologice (se analizează obiectul și scopul prevederii legale), în raport cu interpretarea literală. Reiese cu claritate că regula conform căreia rolul principal al C.J.C.E. este de a oferi interpretarea (obligatorie) dreptului comunitar *lato sensu*, fiind sigura autoritate competentă în acest sens, din perspectiva asigurării unei aplicări uniforme în toate statele membre a dreptului comunitar.

Folosirea celor două metode de interpretare – sistemică și teleologică – conferă Curții o putere interpretativă care confirmă *crearea dreptului*, deoarece rolul său nu constă numai în a face o dispoziție să-și producă efectul imediat, dar și de a se servi de aceasta ca bază pentru recunoașterea noilor norme, considerate necesare pentru deplina sa eficacitate. Interpretarea dreptului ar urma să fie cu atât mai necesară cu cât legea este mai generală și lacunele mai prezente. În acest context, se consideră că jurisprudența Curții de Justiție este un izvor esențial de drept întrucât în numeroase probleme ea completează și precizează dispozițiile Tratatului, concomitent cu asigurarea respectării lor (Manolache 2003, 36-37).

În concret, în unele domenii ale dreptului comunitar, jurisprudența Curții a putut fi considerată ca un important izvor de drept, având în vedere lipsa reglementării sau reglementarea lacunară, precum cea din materia concurenței relativ la validitatea noilor acorduri încheiate după intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 17/62 (Valcu and Delcea, 2006, 218). În alte cazuri, Curtea face referire în mod expres la propriile hotărâri anterioare pentru fundamentarea noilor hotărâri (*Società Sadam and others c. Comitato Interministeriale dei Prezzi and others*, Hot., prelim. din 26 februarie 1976, în ECR 1976, 323 și C. 48/75, *Jean Noël Royer*, hot. prelim. din 8 aprilie 1976, în ECR, 1976, 497.), în timp ce în alte situații ea a decis că nu este obligată de hotărârile sale precedente și că tribunalele naționale sunt îndreptățite să ceară o nouă hotărâre preliminară dacă ele nu vor să urmeze o decizie dată asupra unei probleme asemănătoare într-o cauză anterioară (Dehousse, 1998, 74).

Jurisprudenței Curții Europene îi datorăm o interpretare extensivă bazată pe scopul tratatelor, pe normele fundamentale ale pieței interne cum ar fi: libera circulație a persoanei, prestarea serviciilor sau nediscriminarea între cetățenii U.E. ci și afirmarea principiilor cardinale ale ordinii juridice comunitare, cum ar fi: principiul primordialității (*Principiul priorității dreptului comunitar* este de natură jurisprudențială și cel de-al doilea principiu al raporturilor dintre dreptul intern și cel comunitar. Principiul presupune preeminența celui din urmă și implică aplicarea dreptului comunitar cu prioritate față de legea internă, inaplicabilă de plin drept dacă este contrară unei reguli comunitare. C.J.C.E., 9.03.1978, Simmenthal. Constituția noastră a recunoscut la nivel constituțional, după revizuirea legii fundamentale din 2003, această prioritate a dreptului comunitar derivat, reglementând în art. 148 alin. 2 faptul că „celelalte reglementări comunitare cu

caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare Dogaru et al. 2008, 78) și efectului direct (*Principiul efectului direct a dreptului comunitar* este cu totul excepțională regula și excepția fiind inversate spre deosebire de situația dreptului internațional clasic, unde regula este crearea prin tratate de drepturi și obligații în sarcina statelor, subiectelor de drept din ordinea juridică a statelor semnatare nefiindu-le aplicabile dispozițiile tratatelor. Fundamentul aplicării directe a dreptului comunitar derivat nu se găsește în tratate. Principiul este de natură jurisprudențială - a se vedea C.J.C.E., 5.02.1963, van Gend en Loos, aff 26/62, Rec. 1963, în Grand textes, pp. 258-260. Aplicabilitatea directă are, în principiu, drept consecință depozedarea statelor membre de orice posibilitate de a interveni în ceea ce privește dispozițiile dreptului comunitar. Astfel, dreptul comunitar fiind direct aplicabil, creează particularilor drepturi și obligații pe care aceștia le pot invoca în fața judecătorului intern. C.J.C.E., 9.03.1978, Simmenthal. Dogaru et al. 2008, 78), realizând un act creativ de legislație judiciară (Manolache 2003, 46), ca și consacarea unor principii generale ale dreptului (principiul egalității ca principiu general, drepturile fundamentale ale omului, principiul proporționalității) (Blumann and Dubois 2007, 423-424). Unele concepte de drept comunitar precum „efectul direct”, „prioritatea dreptului comunitar”, „autonomia” ori „supremația dreptului comunitar”, „aplicabilitatea directă”, „jurisdicție națională” (C.J.C.E., 30 iunie 1966, Cauza 65/61, *Vaassen-Gobbels*, CJCE, 19 octombrie 1995, Cauza C-111/94, *Job Centre Cooperative ș.a*) sunt opera Curții de Justiție sau au fost perfecționate de către aceasta.

Recunoașterea jurisprudenței Curții de Justiție Europene poate să dea naștere unui recurs în anulare (parag. 2 din Protocolul nr. 7 anexat Tratatului de la Amsterdam consacră *aquis-ul comunitar* și mai ales principiile Curții de Justiție, care au un rang superior dreptului derivat în piramida normelor, în ceea ce privește dreptul național și dreptul comunitar) (Masson 2008, 55). În ceea ce privește modul în care interpretează dispozițiile dreptului comunitar soluțiile date de Curte sunt obligatorii (Manolache 2003, 45).

Însă, trebuie recunoscut faptul că interpretarea și aplicarea conformă cu Tratatul dreptului comunitar, a normelor cuprinse în acestea, se face numai prin intermediul jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene căci este de latitudinea ordinii comunitare de a primi dreptul jurisprudențial între celelalte izvoare (caracterul imprecis și incomplet al regulilor conținute în tratate, rigiditatea dreptului primar ș.a.). Acestei aptitudini îi corespunde aceea a Curții de Justiție de a crea dreptul. Exercițarea de către Curte a acestei „misiuni normative” se singularizează prin utilizarea metodelor de interpretare dinamică ca și printr-o largă recurgere la principiile generale de drept (Fuerea 2006, 31).

Interpretarea dreptului ar urma să fie cu atât mai necesară cu cât legea este mai generală și lacunele mai prezente. În acest context, se consideră că jurisprudența Curții Europene de Justiție este un izvor esențial de drept întrucât în numeroase probleme ea completează și precizează dispozițiile tratatelor, concomitent cu asigurarea respectării lor.

În doctrina europeană, un autor apreciază că „importanța precedentelor în elaborarea deciziilor Curții este primordială” (Berger, 2000, IX). Curtea de la Strasbourg este interpreta supremă și suverană a Convenției Europene a Dreptului Omului, care se aplică direct în statele membre ale Consiliului Europei, inclusiv României. Ea joacă un rol important în viața juridică a statelor europene „hotărârile sale generând, deseori, schimbări ale legislației, ale jurisprudenței sau ale practicii, mai ales, în domeniul procedurii judiciare și a libertăților publice” (Lecont 1991, 361).

Făcând comparația între hotărârile Curții de Justiție a Comunităților Europene, pe de o parte și precedentul judiciar, specific *common law*-ului, putem concluziona că dreptul comunitar nu este un drept de speță (*case law*), dar trebuie recunoscut faptul că, interpretarea și aplicarea normelor cuprinse în tratatele comunitare se face exclusiv prin intermediul Curții de Justiție de la

Luxemburg (Până la ce limită Curtea de Justiție diferă, în practică, de instanțele englezești în legătură cu precedentul ? Doctrina britanică a precedentului este mai puțin obligatorie și mult mai flexibilă decât ar părea la prima vedere. În ciuda lipsei unei doctrine formale a obligativității, insistențele Curții de Justiție pentru dezvoltarea și menținerea unor principii legale determină ca deciziile sale să aibă un grad mare de coerență. Probabil diferența majoră dintre Curtea de Justiție și instanțele britanice, la un nivel practic, este aceea că este imposibil să concepem o Curte de Justiție contrară raționamentelor ei, doar pentru faptul că există o decizie anterioară proprie ce fundamentează decizia actuală. McLeod 2005, 231).

În soluționarea unei cauze, Curtea de Justiție a Comunităților Europene face referire expresă la propriile sale hotărâri, pentru fundamentarea noilor hotărâri, însă în alte situații în care ea a decis că nu este obligată de hotărârile sale precedente și că instanțele naționale sunt îndreptățite să ceară o nouă hotărâre preliminară, dacă ele nu vor să urmeze o decizie dată asupra unei probleme asemănătoare, într-o cauză similară. Aceste instanțe sunt libere însă să folosească, cu ocazia judecării unui litigiu, hotărârile preliminare ale Curții, fără consultarea acesteia, chiar dacă litigiul se află în ultimă instanță și ar trebui, în mod normal, să ceară darea unei hotărâri preliminare asupra tuturor problemelor de drept comunitar existente în cauză (Manolache 2003, 46).

Părțile unui litigiu pot invoca în fața instanțelor naționale (inclusiv pentru Camera Lorzilor din Anglia), deciziile Curții de Justiție a Comunităților Europene care sunt obligatorii pentru statele membre. Astfel, în legătură cu art. 114 din Tratatul de la Roma, privind obligația statelor membre de a asigura ca bărbații și femeile să primească plată egală pentru muncă egală, Curtea a apreciat că, dispoziția respectivă nu poate fi privită numai ca impunând obligații statelor membre, ci și în sensul de a oferi un drept persoanelor afectate, drept care poate fi invocat direct în fața tribunalelor naționale, indiferent dacă un stat membru nu a luat măsurile prevăzute în Tratat (Dehousse 1998, 63).

Sistemul precedentului pentru argumentarea unor decizii judiciare poate întări previzibilitatea și securitatea juridică precum și acceptarea de către justițiabili a hotărârilor judecătorești. C.J.C.E. urmărește modul în care jurisprudența ei este reflectată în deciziile instanțelor naționale, mai ales a celor supreme (Astfel, în art. 501 alin 4 din proiectul de proc.civ. este prevăzut faptul că în vederea adoptării unei decizii date în interesul legii de către Î.C.C.J., raportul prealabil întocmit de trei judecători desemnați de președintele instanței va cuprinde soluțiile diferite date problemei de drept și argumentele pe care se fundamentează, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau a Curții de Justiție a Comunităților Europene.). De aceea, în scopul întăririi cooperării judiciare în Uniunea Europeană, accesul *on-line* la toate hotărârile judecătorești pronunțate în statele membre este indispensabil (Toader).

3. Concluzii

Reținem, în consecință că, soluțiile date de C.J.C.E. sunt obligatorii în ceea ce privește modul în care interpretează dispozițiile dreptului comunitar. De asemenea, se admite tendința de a conferi importanța cuvenită acestei instituții comunitare, în condițiile în care experiența fiecărui judecător contribuie la îmbogățirea jurisprudenței Curții, prin aportul de informații din propriul sistem de drept, doctrină și jurisprudență naționale.

Referințe bibliografice

1. VALCU Elise. 2009. Drept comunitar instituțional, Craiova: Editura Sitech.
2. ISAAC Guy, BLANQUET Marc, 2001. *Droit communautaire général*, ed. a 8-a, Paris: Ed. Dalloz.
3. MILITARU Ioana Nely, 2004. *Competența Curții Europene de Justiție*, București: Revista Română de Drept Comunitar, nr. 1.
4. VOICU Marin. 2007. *Introducere în dreptul comunitar*, București: Ed. Universul Juridic.
5. CARTOU Louis. 1991. *Communautés Européennes*, Paris : Ed. Dalloz.
6. MOROIANU–ZLĂTESCU Irina, DEMETRESCU Radu. 2005. *Drept instituțional comunitar și drepturile omului*, București: Institutul Român pentru Drepturile Omului,.
7. TOADER Camelia, *Despre C.J.C.E., jurisprudență și judecători*, <http://www.juridice.ro/interviuri/39004.html>
8. MANOLACHE Octavian. 2003. *Drept comunitar*, ed. a 4-a, București: Ed. All Beck
9. DEHOUSSE Renaud. 1998. *The European Court of Justice*, Hamshire and London: MacMillan Press Ltd. Moundmills, Basingstoke.
10. VÂLCU Elise, DELCEA Mihai. 2006. *Elemente de drept comunitar din perspectiva Proiectului de Constituție Europeană*, Craiova: Ed. Sitech,.
11. DOGARU Ion, POPA Nicolae, DĂNIȘOR Dan Claudiu, CERCEL Sevastian. 2008. *Bazele dreptului civil, Vol. I. Teoria generală a dreptului*, București: Ed. C.H Beck.
12. BLUMANN Claude, DUBOIS Louis. 2007. *Droit institutionnel de l'Union Européenne*, Paris: Ed. Litec.
13. MASSON Antoine. 2008. *Droit communautaire. Droit institutionnel et matériel. Théorie, exercices et éléments de méthodologie*, Bruxelles: Ed. Larcier.
14. FUEREA Augustin. 2006. *Drept comunitar al afacerilor*, București: Ed. Universul Juridic.
15. BERGER V., 2000. *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, ed. a 3-a, București: Institutul Român pentru Drepturile Omului.
16. LECONT R., 1991. *Quel eut été le droit des Communautés sana les arrêts de 1963 et 1964*, Paris : Dalloz.
17. McLEOD Ian. 2005. *Legal method*, ed. a 6-a, New York: Ed. Palgrave MacMillian